

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กาญจนา นาคสกุล. "แบบการเสริมสร้อยในภาษาไทยและเขมร." ใน กรองภาษาและวรรณกรรม, หน้า ๔๑-๑๒๖. นครหลวง-กรุงเทพมหานคร: ชุมชมวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖.

_____. ระบบเสียงภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐.

กำชัย ทองหล่อ. หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติม. พระนคร: สำนักพิมพ์รวมศาสตร์, ๒๕๐๔.

จำนงค์ ทองประเสริฐ. วิชาภาษาไทย (ท.๔๐๑-ท.๔๐๒) พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ ๒: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๑.

_____. วิชาภาษาไทย เล่ม ๒ (ท.๕๐๓-ท.๕๐๔). พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๑๔.

ช่อนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ. "ปัญหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทย: คำประสม." ใน ความบรรยายประกอบวิชาภาษาไทย, หน้า ๑๕. นครหลวงกรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๖.

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ. "จังหวัดในภาษาไทย: การหยุด." ใน เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๓ หน่วยที่ ๑-๖. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๒๕.

นววรรณ พันธุเมธา. "การจำแนกคำกริยา." ใน ภาษาถิ่น, หน้า ๑๓-๓๔. (พิมพ์ในโอกาส ศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ พันธุเมธา มีอายุครบ ๖๐ ปี)

_____. ไวยากรณ์ไทย. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, ๒๕๒๕.

บรรจบ พันธุเมธา. ลักษณะภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

ระบบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะสำคัญของภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รวมสารคดี,
๒๕๒๒.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๓. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐
(ม.ป.ท.): โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ, ๒๕๑๓.

วรวุฑฒิปิสิฐ, พระ. หลักภาษาไทย. พระนคร: โรงพิมพ์วิทยาสัยเทคนิค, ๒๕๐๕.

วิจิตรนัฏ ภาณุพงศ์. โครงสร้างของภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐.

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. หลักภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
๒๕๑๖.

อนุমানราชธน, พระยา. นิรุกติศาสตร์ ภาค ๒. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม,
๒๕๕๕.

อุดม วโรดมลิขิตชัย. ภาษาศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๕.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. หลักภาษาไทย. พระนคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๑.

บทความ

นววรรณ พันธุเมธา. "คำหลายหน้าที่ในภาษาไทย." วารสารอักษรศาสตร์
๑๔ (มกราคม ๒๕๑๕): ๓๕-๔๐.

เอกสารอื่น ๆ

ดวงจันทร์ อินทร. "การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่องคำประสม
สำหรับนักเรียนชั้น ม.ศ. ๑" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕ (ยึดสำเนา)

บังอร อุทธาภรณ์. "คำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓. (ยึดสำเนา)

พิมพ์หา บำรุงสุข. "คำหลายหน้าที่ในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชา
ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕. (ยึดสำเนา)

เรื่อง เศษ บันเขื่อนวัดชัย. "ลักษณะคำประสมของภาษาไทย." เอกสารการวิจัยทางภาษาศาสตร์ เสนอการประชุมวิชาการไปรษณีย์ สาขาภาษาศาสตร์ ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๔-๒๖ มีนาคม ๒๕๒๐.

เสาวรัตน์ คาราวงษ์. "คำผสมและที่มาของหน่วยผสมในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๔ (ธันวาคม)

ภาษาอังกฤษ

Books

Hass, Mary R. "Brief Description of Thai." in Thai-English Student's Dictionary p.XV-XVI Standford, Calif.: Standford Univ. Press, 1964.

Noss, Richard B. Thai Reference Grammar. Bangkok: English Language Center of the University Development Commission, 1971.

Panupong, Vichin. Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai. Bangkok: the Siam Society, 1970.

Waretamasikkhadit, Udom. Thai Syntax: An Outline. Bangkok: The College of Education, Prasarnmitr, 1963.

Other Materials.

Manomaivibool, Prapin. "A Study of Sino-Thai Lexical Correspondences." Ph.D. dissertation, University of Washinton, 1975.

Udomphol, Nisa. "Compound Words in Thai." Master's dissertation, Department of Foundation of Education, Graduate School, Chulalongkorn University, 1964.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก (๔)

ในภาคผนวก (๔) นี้จะจำแนกคำประสมออกเป็น ๒ ประเภทคือ

- ก. คำประสมประเภททำหน้าที่เพียงอย่างเดียว ได้แก่
- ๑) คำประสมประเภทนาม
 - ๒) คำประสมประเภทสรรพนาม
 - ๓) คำประสมประเภทกริยา
- ข. คำประสมประเภททำหน้าที่ได้หลายหน้าที่ ได้แก่
- ๑) คำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์
 - ๒) คำประสมประเภทนาม-กริยา
 - ๓) คำประสมประเภทกริยา-คุณศัพท์
 - ๔) คำประสมประเภทกริยา-กริยาวิเศษณ์
 - ๕) คำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์-กริยา
 - ๖) คำประสมประเภทคุณศัพท์-กริยา-กริยาวิเศษณ์
 - ๗) คำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์-กริยา-กริยาวิเศษณ์

แต่ละประเภทจะมีรายการคำประสมและบอกความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นของคำเดี่ยว ซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำประสมด้วย

ก. คำประสมประเภททำหน้าที่เพียงอย่างเดียว

๑) คำประสมประเภทนาม

ก) คำประสมประเภทนามที่มีส่วนประกอบส่วนแรกเป็นคำนาม

(๑) รายการคำประสมประเภทนาม แบบ ก.๑ ส่วนหลักเป็น

คำเดี่ยว ส่วนขยายก็เป็นคำเดี่ยว

กันกบ

กรวย เขิง

กระจกเงา กระจกตา

กระโจมทอง กระโจมไฟ

กระดิ่งมอญ

กระดานชนวน กระดานชัย กระดานไฟ
 กระดานดำ กระดานถีบ กระดานเลียบ กระดานหก
 กระดาษแก้ว กระดาษทราย กระดาษฟาง
 กระตุง
 กระโตแก้ว
 กระต่ายจีน
 กระตงแกลง
 กระบองกลิ้ง
 กระเบนเหน็บ
 กระเบื้องปฐ
 กล้วยตัก กล้วยทอด
 กลอนตลาด กลอนสด
 กาแฟเย็น กาแฟร้อน
 กาบเชียง
 กำแพงแก้ว
 กุ้งเต้น กุ้งยิง กุ้งส้ม กุ้งแห้ง
 กุญแจผี
 เก้าอี้คนตรี เก้าอี้หวาย
 เก้าอี้โยก
 เกือกม้า
 แกะดำ
 แกงขม แกงคั่ว แกงจืด แกงเผ็ด แกงร้อน
 แก้วกึ่ง แก้วกลบ แก้วตา แก้วหิน แก้วหู
 ไก่แก้ว ไก่นา ไก่ป่า ไก่ฟ้า
 ไก่ชน ไก่อ่อน
 ขนเพชร ขนแมว

ขนมครก ขนมจิ้น ขนมถ้วย ขนมตาล ขนมฝรั่ง
 ขวัญตา ขวัญใจ ขวัญเมือง
 ขอข้าง
 ขอฉาย
 ข้อคิด ข้อต่อ ข้ออ้าง
 ข้อเสื่อ
 ของกลาง ของนอก
 ของกิน ของเก่า ของแข็ง ของค่าว ของใช้ ของเถื่อน
 ของฝาก ของร้อน ของลับ ของเล่น ของเลื่อน ของว่าง ของสงวน ของสด
 ของหวาน ของไหล ของเหลว ของแห้ง
 ของขวัญ ของป่า
 ชันหมาก
 ชาบกบ ชากรรไกร ชาคีม ชาไฟ
 ชาขึ้น ชาล่อง
 ชาว์กรอง ชาว์ลือ
 ชาว์กล้อง ชาว์แกง ชาว์ขวัญ ชาว์แขก ชาว์เจ้า
 ชาว์นก ชาว์เป็ด ชาว์เปลือก ชาว์หมาก
 ชาว์แห่ ชาว์ต้ม ชาว์ตอก ชาว์ตาก ชาว์เบา
 ชาว์ปลุก ชาว์ผัด ชาว์พอง ชาว์สวย ชาว์หนัก
 ชักบ ชีเลิศ
 เข้มกัลด เข้มชิด
 เข้มทิศ
 เขากวาง
 เขาค้อน
 เขี้ยวแก้ว

เขื่อนเพชร

ไข่กะทะ ไข่ข้าว ไข่จระเข้ ไข่ลม ไข่หิน

ไข่ตัน ไข่แดง ไข่พอก

คนครัว คนงาน คนเผือก คนรถ

คนจร คนใช้ คนทรง คนป่วย คนพิการ คนร้าย

ครูน้อย ครูใหญ่

คว้นหลง

ความลับ

ความหลัง

คอคอด

คอสอง

คอหอย คอเหล้า

คันจาม คันฉาย คันชึก คันชิ่ง คันโพง

คากรอง

คำตัว คำน้ำ(โบ)

คานหาม

คำขาด คำตาย คำนำ คำเป็น

คู้ใจ คู้ความ คู้หู

คู้แข่ง คู้สร้าง

เครื่องกัณฑ์ เครื่องต้น เครื่องมือ เครื่องสาย

เครื่องเคียง เครื่องใช้ เครื่องปั้น เครื่องปรุง เครื่องสูง

เครื่องหมาย

เครื่องใน

โคต่าง โคนม

โคมลอย

ม็องซัย

งาसान งาแซง

ง่ามถ่อ

เงินกู๋ เงินเชื่อ เงินได้ เงินตาย เงินนอน

เงินปลัก เงินผ่อน เงินสด เงินแห้ง

เงินเดือน เงินต้น เงินทุน เงินปี

เงื่อนไข

เงื่อมมือ

จำกลอง จำปี จำศาล

จานบิน จานรอง

จานผี จานเสียง

จุดจบ จุดเดือด

เจ้ากรรม เจ้ากลอน เจ้ากู(โบ) เจ้าของ เจ้าจอม

เจ้าชีวิต เจ้าที่ เจ้านาย เจ้าบ่าว เจ้าเบี้ย เจ้าห้า เจ้าภาพ เจ้ามือ

เจ้าเมือง เจ้าเรือน เจ้าสาว เจ้าหนี

ใจความ

ข้อฟ้า

ข้อแค้น

ข้อไฟ

ข้อกลาง

ชั้นฉาย

ข้างกล ข้างทอง ข้างผม ข้างไฟ ข้างภาพ

ข้างไม้ ข้างยนต์ ข้างเสือ ข้างเหล็ก

ข้างกลิ้ง ข้างเขียน ข้างผม ข้างหิมพ์ ข้างพิศ

ข้างเย็บ ข้างวาด ข้างหลอม ข้างอ้อก

ข้างคัน ข้างบ้าน

ข้างต่อ

เชิงเทียน

ฐานเขียง

ดวงใจ

ดอกทอง ดอกเบ็ญ ดอกไม้ ดอกฟ้า ดอกเล็บ

ดาดฟ้า

ดาวไถ ดาวหาง

ดินดำ ดินแดง ดินส้ม ดินเหนียว

ดินทราย ดินนวล ดินปืน ดินสำลี ดินหู

ต้นคอ ต้นเรือ ต้นหน

ตราภูมิ

ตลาดมืด ตลาดสด

หัวกลั่น หัวเชื่อม

หัวอย่าง

ตากล้อง ตากบ ตาขอ ตาทัพ ตาน้ำ ตามด ตาลม

ตาชั่ง

ต้นผี

ตุ้มหู

ตุ๋นเย็น

เตาแก๊ส เตาไฟ

เตาผิง เตารีด เตายอบ

โต๊ะเรียน

ถลกบาตร

กั้วดำ กั้วแดง

อุ้งเท้า

ธูปาตร

ทองกร ทองทราย ทองใบ

ทองขาว ทองแดง ทองแล่ง ทองหมั้น ทองเหลือง

ทองหยอด ทองหยิบ

ท้องตรา

ท่ารถ ท่าเรือ

ทางข้าม

ที่นอน ที่นั่ง ที่พัก ที่รัก ที่หมาย ที่อยู่

ทุนนอน

ไทยหลง (โบ)

นกรู้ นกหวีด

นมผา นมพวง นมหนู

นาุ้ง นาเกลือ

นาคำ นาท่วน

นาคสะดุ้ง

นางงาม นางห้าม นางอ้อม

นางเบื่อง นางไม้ นางสาว

นางงาน นายทะเบียน นายท้าย นายธง นายเวร

นายหน้า

นายตรวจ

นาฬิกาปลุก

นาฬิกาทราย

น้ำกรด น้ำกะทิ น้ำขิง น้ำคำ น้ำใจ น้ำชา
 น้ำนม น้ำปลา น้ำป่า น้ำผึ้ง น้ำฝน น้ำพริก น้ำมนต์ น้ำมัน น้ำมูก น้ำลาย
 น้ำยา

น้ำกระด้าง น้ำกลั่น น้ำกิน น้ำเกิด น้ำขาว น้ำแข็ง
 น้ำค้าง น้ำเค็ม น้ำจืด น้ำเชื่อน น้ำไข น้ำคั้น น้ำตก น้ำตาย น้ำพุ
 น้ำหนัก น้ำหวาน น้ำเหลือง น้ำหอม น้ำอ่อน

เนื้อคู่ เนื้อไม้

เนื้อส้ม เนื้ออบ

แนวที่ห้า

บทเรียน

บ่อเกิด

บ้องตัน

บ้องไฟ

บันไดแก้ว

บันไดเลื่อน

บัวตะกั่ว บัวนาง

บัวตูม

บานกบ บานเกล็ด

บานพับ

บ้านนอก

ใบบุญ

เบี้ยบอก เบี้ยปรับ เบี้ยเลี้ยง

แบบพิมพ์

ใบชน ใบแดง ใบดำ ใบบอก ใบเลี้ยง ใบสำคัญ

ใบเสร็จ

ประแจจีน

ปลาจ่อม ปลาเจ้า ปลาหมึก ปลาเห็ด

ปลากัด ปลาเค็ม ปลาแถม ปลาส้ม

ปลายข้าว ปลายหาง ปลายน้ำ

เปลญวน

ป่าช้า ป่าตึบ

ปากกบ ปากกา ปากไก่ ปากน้ำ ปากปลา ปากปลิง

ปากไม้ ปากเรือ ปากอ่าว

ปากคืบ

ปืนกล ปืนครก ปืนยา ปืนลม

ปุ๋ยคอก

เบ็ดถอด

แบ้งเปี้ยก แบ้งรำ แบ้งสด

แบ้งหมี่

โป่งดิน โป่งน้ำ

ผมไฟ ผมมวย

ผ้ากราบ ผ้าตึบ ผ้าเย็น ผ้าลาย ผ้าห่ม ผ้าไหว้

ผ้าอ้อม ผ้าอาบ

ผ้าทิพย์ ผ้าป่า ผ้าฝ้าย ผ้าไหม

ฝัดฝ้าย

ฝักขี้ ฝักปอบ ฝักเรื่อน

แฝงลอย

แฝนตี

แฝนดิน แฝนเสียง

แฝลเป็น

ฝักแค ฝักเพกา

ฝอยทอง

พ่อขุน พ่อครัว พ่อตา พ่อบ้าน พ่อมด พ่อเรือน

พ่อค้า พ่อม้าย พ่อเลี้ยง

พระเครื่อง

พี่เลี้ยง

เพชรเลี้ยง

เพื่อนบ้าน

ฟองทะเล ฟองน้ำ

ฟักทอง

ไฟฉาย

ไฟฟ้า

ไฟป่า

ภาพนิ่ง

มตง่าม มดแดง

มนุษย์กับ

ม้าใช้ ม้านั่ง ม้ามิด ม้าเร็ว

ม้าตัน ม้าน้ำ

มิดดอก มิดหมอ

มือขวา มือผี มือโนน มือมิด มือสิง

มือดี มือมิด มือรอง มือใหม่

มือสอง

เมฆฉาย เมฆพัด

เมียน้อย

เมียบหลวง

เมืองขึ้น

เมืองนอก

เมืองหลวง

แม่กอง แม่กุญแจ แม่ครัว แม่งาน แม่ทัพ แม่นม
แม่หน้า แม่บ่ท แม่บ้าน แม่เบีย แม่พระ แม่พิมพ์ แม่ต แม่ยาย แม่เรือน
แม่แรง แม่เหล็ก

แม่ค้า แม่ซื้อ แม่พิมพ์ แม่ย้าย แม่ร้าง แม่เลี้ยง
แม่สื่อ

แมงทับ แมงลัก

แมงมุม

แมงมุม

แมวน้ำ แมวป่า

แมวมอง

ไม้กวาด ไม้ขีด ไม้แข็ง ไม้เด็ด ไม้ตาย ไม้เท้า
ไม้เรียว ไม้ลอย ไม้สอย ไม้สูง ไม้หนีบ ไม้หมุน

ไม้นวม

ยอดสร้อย

ยากิน ยาเขียว ยาคุม ยาฉืด ยาทอง ยาแดง
ยาคำ ยาถ่าย ยาท ยาหอม

ยาธาตุ ยาพิษ ยาม้า ยาลม ยาหม้อ

ยางยืด ยางลบ ยางอาย

ย่านี่ชื่อ ย่านี่ยาว

รถขาว รถเข็น รถควั่น รถแดง รถรุน รถเร็ว

รถลาก รถเหลือง

รถจักร รถม้า รถไฟ รถยนต์

ร้องมด

ร้อยแก้ว ร้อยหวาย

รังมด

รากแก้ว

ร้านม้า

ราวข้าว

รูปถ่าย

เรือด่วน เรือบิน

เรือดไม้

เรือนกาย เรือนแก้ว เรือนไทย เรือนทอง

เรือนจำ

โรงซ่อม โรงพัก โรงเรียน โรงแรม โรงเสื่อย

โรงสี

ลมปาก

ลวดหนัง

ล่องแมว

ละครนอก ละครใน

ละครยก

ลายแทง

ลำตัด

ลั่นไก่ ลั่นสังกา

ลั่นชก

ลูกกรง ลูกแก้ว ลูกขุน ลูกครอก ลูกความ ลูกชั้น

ลูกช่วง ลูกโซ่ ลูกดอก ลูกตุ้ม ลูกแก้ว ลูกน่อง ลูกน้ำ ลูกปลา ลูกมือ

ลูกไม้ ลูกรอก ลูกเรือ ลูกล้อ ลูกวัด ลูกเสื่อ ลูกหนี ลูกหลวง ลูกเห็น

ลูกกรอก ลูกถ้าง ลูกกวาด ลูกค้ำ ลูกคิด ลูกจ้าง

ลูกตั้ง ลูกบิด ลูกปิด ลูกระเบิด ลูกเลี้ยง ลูกไล่ ลูกหลง ลูกหาบ

เล็บนาง

วงเวียน

วันหยุด

แว่นตา

ศาลเตี้ย ศาลสูง ศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์

สนับงา สนับมือ

สนับทึบ

สนามเพลาะ

ส้มเกลี้ยง ส้มทับ ส้มแบน

ส้มจุก ส้มจีน ส้มพิก ส้มมือ

ส้มเช้า

สมัยหิน

สมุดฉีก

สลักเพชร

สวนงู สวนสัตว์ สวนอักษร สวนอาหาร

สะพานขาว สะพานดำ สะพานแดง สะพานลอย

สิ้นคอน

สำหรับทะเล

สายใจ สายพาน สายฟ้า สายเลือด สายสร้อย

สาวแก่ สาวใช้

เสาซี

เสาหม้อ

เสียดาว เสือปลา เสือป่า เสือพราน

เสือกลม เสือนอน เสือหนาว

เสือนอก เสือใน

เสือฝน

ไส้กรอก

๑๖๘

ไส้เดือน ไส้ตั้ง ไส้ศึก

หมอน้อย

หมอนกระสือ

หน้ากาก หน้าม้า หน้าไม้

หมอคความ หมองู หมอช้าง - หมอตำแย

หม้อน้ำ

หมอนชวาน

หมาใน

หมาป่า

หมากเก็บ หมากรุก หมากแยก

หมายจับ

หมึกควาย หมึกป่า

หมูแดง หมูหัน หมูหวาน หมูหยอง

หมูป่า หมูสนาม

หลอดลม

หลังคา

หลุมพราง

หอคอย หอพัก

หอกขัด

ห้องซัง ห้องนอน ห้องเรียน

ห้องครัว ห้องแถว ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องอาหาร

หัวกระเด็น หัวขโมย หัวนอน หัวหอม

หัวกะทิ หัวข้อ หัวโขน หัวงาน หัวใจ หัวแถว

หัวเทียน หัวเมือง หัวแรง หัวแรง หัวหน้า หัวหมู หัวไหล่

หางกระเบน หางแกละ หางจิ้งจก หางจิ้งเหลน

หางเปีย หางม้า หางเลข หางเสียง หางเสือ หางตา หางเต่า

ทึบ เพลง ทึบ เสียง

ทูนยนต์

ทูลค

เหมืองแร่

เหยี่ยวข่าว

เหยื่อหน้า

เหล็กไหล

เหลี่ยมดู

แหวนหัว

อวนลอย อวนลาก

อาหารใจ อาหารตา อาหารปาก

อ่างน้ำ

อู่รถ อู่เรือ

ไอน้ำ

(๒) รายการคำประสมประเภทนาม แบบ ก.๒ ส่วนหลัก

เป็นคำเดี่ยว ส่วนขยายเป็นกลุ่มคำ

กรรไกรตัดกระดาษ กรรไกรตัดผม กรรไกรตัดผ้า

กรรไกรตัดหญ้า

กระโถนปากแตร

กล้วยกระสีอดู

กล้วยงาช้าง กล้วยตีนเต่า กล้วยอกเต่า

กบดักหนู

กาจับหลัก กาฟักไข่ กาลักน้ำ

กำไลก้าน เข็ง

กำแพงเจ็ดชั้น

กุลาช่อนผ้า กุลาดีไม้ กุลาตอก

ไก่อ่าแพงเคียร

โกร่งบดยา

ข้าวชาหมู

ข้าวคลุกกะปิ ข้าวหมกไก่

เข็มช่อนปลาย เข็มเย็บผ้า

เขาพับผ้า

คนเก็บตัว คนขับรถ คนขายของ คนขายตัว คนเดินตัว

คนเดินโต๊ะ คนลากรถ

ครีมโกนหนวด

คีมคีบถ่าน คีมตัดลวด

เครื่องซักผ้า เครื่องตัดหญ้า เครื่องดีไซ้ เครื่องปรับอากาศ

เครื่องเป่าผม เครื่องสูบน้ำ

งูกันขบ งูคออ่อน

งูกินหาง งูขวางค้อน งูทับหาง

งูปล้องฉนวน งูปากจอบ งูปากจิ้งจก งูปีแก้ว

งูแสงอาทิตย์

เงินขี้ผล

จานรองแก้ว

ช้อนกินข้าว

ขันตาแมว

ช่างตัดผม ช่างตัดผม

ชุดชั้นใน

ดอกนวมสาว

ดาวคันฉัตร ดาววงอนไถ ดาวลูกไก่

เค็กข้างถนน

เคียวตีนผี

ตะไค้ทองปลิง ตะไค้หางหนู

โตะกินข้าว

ถั่วกระดุกอึ้ง ถั่วคิ้วนาง ถั่วฝักพริ้ว ถั่วฝักยาว

ทัพพีตักข้าว ทัพพีตักแกง

ท่านางกราย

ที่เขี่ยบุหรี่ ที่แขวนเสื้อ ที่จ่อครก ที่ทับกระดาษ

นกกาฬิก นกปากซ่อม นกปากห่าง

นกกินปลี นกซ้อนทอย

นกกาน้ำ นกปากกราก นกเปิดน้ำ นกเปิดผี

นกหัวขวาน

นกสองหัว

นาฟางลอย

นางกลางเมือง

น้ำคาวปลา

น้ำทูนหัว น้ำประสานทอง น้ำอาบงัว

ปลาแก้มช้ำ ปลาคางเขิน ปลาน้ำแดง ปลาเนื้ออ่อน

ปลาหางกึ่ง

ปลาใบโพ ปลาปล้องอ้อย ปลาหัวตะกั่ว

แปรงซักผ้า แปรงดูบ้าน แปรงสีฟัน แปรงทรีผม

ปากงติบ

ปิ่นคาบชูด ปิ่นคาบศิลา

ฝักรุ่นอน

ผ้ากันเปื้อน ผ้าห่มนอน

ผ้าขนหนู ผ้าหางกระรอก

ผ้าคลุมเตียง ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดโต๊ะ ผ้าเช็ดเท้า
 ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดมือ ผ้าถูบ้าน ผ้าพันคอ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าทอหยอ
 ผีประคำร้อย
 ผีผีกบัว
 พรหมเช็ดเท้า
 พริกชี้ฟ้า
 พริกเคี้ยวไก่
 พัดหางปลา
 เพชรน้ำใจ
 เพลงกบเต้น เพลงม้าย่อง
 เพลงกล่อมเด็ก
 แพรหนังไก่
 มดคันไฟ
 มอญซ่อนผ้า มอญตีตั้ง
 มะ เริงGRAMข้าง
 ม้ารีดผ้า
 ม่านบังตา
 มารหัวชน
 มีดทำครัว มีดปาดตาล
 แม่ยั่วเมือง แม่อยู่หัว
 ไม้ขำงกา ไม้ขีดไฟ ไม้แขวนเสื้อ ไม้จิ้มฟัน ไม้แปรรูป
 ไม้หนีบผ้า
 ไม้ตีกมะขาม

ไม้สามอัน

ยากลางบ้าน

ยากันยุง ยาชดพื้น ยาฆ่าแมลง ยาฉีดยุง ยาลดกรด

ยาลบหมึก ยาหยอดตา

ยาแก้ไข้ ยาแก้ปวด ยาแก้หวัด ยาแก้ชักเสบ

ยาแก้ไข้ ยานอนหลับ

ยาหม้อใหญ่

ยางลบหมึก

ร้านซ่อมรถ

เรือคู่ซึก

เรือหาปลา

โรงฆ่าสัตว์ โรงเลี้ยงเด็ก โรงสีข้าว โรงอบมัน

โรงอัดมัน โรงอัดบอ

ลายก้านแย่ง ลายเคเรือแย่ง

ลายข้ออ้อย ลายครีบลึงที่ ลายเท้าสิงห์ ลายบัวกลุ่ม

ลายหินปลา ลายรังแตน

ลายคคกริช

สิงจับหลัก

เลือดล้างหน้า

ฤกษ์เรียงหมอน

ว่านกระท่อมเลือด ว่านกระบูนเลือด

ว่านกิบแรก ว่านขอทอง ว่านหางจระเข้ ว่านทางช้าง

ว่านสี่ทิศ

แว่นกั้นแดด

สตูลิ้นวัว

ศูนย์วิจัยสมุนไพร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สนทางสิงห์

สมคคู่มือ

สลากกินแบ่ง

สิตากุ้ง

เสานาง เรียง

เสือกินรำ เสือข้ามห้วย เสือตกถัง เสือตบก้น

เสือกินฝน เสือกินหนาว

เสือกินใน

หญากระต่ายจาม

หนังหน้าไฟ

หม้อหุงข้าว

หมาลำเนื้อ

ห้องกินข้าว ห้องชายตัว ห้องรับแขก ห้องอบสี

ห้องอาบน้ำ

ห้องนั่งเล่น

หัวเรือใหญ่

หินบดยา

หินเหล็กไฟ

เห็นขาไก่ เห็นหูหนู

อ้อยขาไก่

อ่างเก็บน้ำ อ่างล้างเท้า อ่างล้างหน้า

อุ้งข้อมรด

(๓) คำประสมประเภทนามแบบ ก.๓ ส่วนหลักเป็น

กลุ่มคำ ส่วนขยายเป็นคำเดียว

เรือกลไฟ

(๔) รายการค่าประสมประเภทนาม แบบ ก.๔ ส่วนหลัก

เป็นค่าเดียว ส่วนขยาย เป็นค่าประสม

กระโถนทองพระโรง

กระเป่าเดินทาง

กล้องถ่ายรูป

แก๊สน้ำตา

ข้าวหมกแดง

เขี้ยวตะขาบ

ไข่มุกเขย

เครื่องคิดเลข เครื่องซูชีพ

ช่างตัดเสื้อ

ดินน้ำมัน

เตียงผ้าใบ

ทางช้างเผือก

นาคเล่นน้ำ

น้ำตะไคร้ น้ำมะตูม น้ำมะพร้าว

ป้ายรถเมล์

แป้งข้าวหมาก

ผ้าตัดกางเกง ผ้าตัดเสื้อ

พืชน้ำนม

มุ้งสายบัว

แม่เตาไฟ

ร่มซูชีพ

เรือดำน้ำ

เรือนกล้วยไม้ เรือนต้นไม้

โรงทอผ้า

สถานีรถไฟ

สลากกินรวบ

หมอน้ำมัน

หอยใต้ดิน

หางแมงป่อง

อ่างอาบน้ำ

อุ้งต่อเรือ

(๕) รายการคำประสมประเภทนามแบบ ก.๕ ส่วนหลัก

เป็นคำประสม ส่วนขยายเป็นคำเดี่ยว

ข้าวต้มมัด

ดอกไม้เทียน ดอกไม้เพลิง ดอกไม้ป่า ดอกไม้ไฟ

ดอกไม้ไหว

น้ำตาลโตนด น้ำตาลทราย

น้ำมันก๊าด น้ำมันงา น้ำมันถั่ว น้ำมันข้าว น้ำมันพืช

น้ำมันละหุ่ง น้ำมันหมู น้ำมันหอย

มดแดงไฟ

โรงเสื่อยจักร

ลูกชิ้นปิ้ง

หนังสือพิมพ์ หนังสือเวียน

(๖) รายการคำประสมประเภทนามแบบ ก.๖ ส่วนหลัก

เป็นคำเดี่ยว ส่วนขยายเป็นคำซ้อน

กวางภูเขา

แบบฝึกหัด

ใบเทียบย่ำ

ผงซักฟอก

พีชล้มลุก

สถานีขนส่ง

(๗) รายการค่าประสมประเภทนาม แบบ ก.๗ ส่วน

หลักเป็นค่าเดี่ยว ส่วนขยายเป็นค่าเดี่ยวตามด้วยกลุ่มคำ

กล้องส่องทางไกล

เปิดข้างไฟแดง

พราหมณ์เก็บหัวแหวน

(๘) รายการค่าประสมประเภทนาม แบบ ก.๘ ส่วน

หลักเป็นค่าประสม ส่วนขยายเป็นค่าประสม

เตารีดไฟฟ้า

น้ำตาลมะพร้าว

น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันมะกอก น้ำมันมะพร้าว

น้ำยาซักแห้ง

ปากกาคอแร้ง

ปากกาลูกกลิ้ง ปากกาหมึกซึม ปากกาหมึกแห้ง

มีดโกนไฟฟ้า

รถจักรไอน้ำ

โรงเรียน เสริมสวย

หนังสือเดินทาง

(๙) รายการค่าประสมประเภทนาม แบบ ก.๙ ส่วนหลัก

เป็นค่าประสม ส่วนขยายเป็นกลุ่มคำ

ข้าวเกรียบปากหม้อ

ข้าวต้มมัดใต้

ข้าวต้มลูกโยน

ตะปูลิวเห็ด

น้ำมันใส่ผม

ย่ำยาฮักกสิบ

ปากกา เขียนแบบ

(๑๐) รายการคำประสมประเภทนาม แบบ ก.๑๐

ส่วนหลักเป็นกลุ่มคำ ส่วนขยายเป็นคำประสม

เครื่องบดไฟฟ้า

เครื่องปั่นไฟฟ้า

(๑๑) รายการคำประสมประเภทนาม แบบ ก.๑๑

ส่วนหลักเป็นคำเดี่ยว ส่วนขยายเป็นคำเดี่ยวตามด้วยคำประสม

คีมคั้นน้ำแข็ง

เครื่องเล่นจานเสียง

พราหมณ์คั้นน้ำเต้า

ยาชั่งรอนเท้า

(๑๒) คำประสมประเภทนาม แบบ ก.๑๒ ส่วนหลัก

เป็นคำประสม ส่วนขยายเป็นคำซ้อนตามด้วยคำเดี่ยว

โรงเรียนฝึกหัดครู

(๑๓) รายการคำประสมประเภทนาม แบบ ก.๑๓

ส่วนหลักเป็นคำประสม ส่วนขยายเป็นคำเดี่ยวตามด้วยกลุ่มคำ

โรงเรียนสอนตัดผม

โรงเรียนสอนตัดผม

(๑๔) คำประสมประเภทนาม แบบ ก.๑๔ ส่วนหลัก

เป็นคำประสม ส่วนขยายเป็นคำเดี่ยว ตามด้วยคำประสม

โรงเรียนสอนตัดเสื้อ

(๑๔) รายการคำประสมประเภทนาม แบบ ข.๒ ส่วน

หลักส่วนแรกเป็นคำเดี่ยว ส่วนที่สองเป็นกลุ่มคำ

ไทยนับสาม ไทยนับห้า

ข) คำประสมประเภทนามที่ส่วนประกอบส่วนแรกไม่ใช่คำนาม

(๑) รายการคำประสมประเภทนาม แบบ ข.๑ ส่วนหลัก

ส่วนแรกเป็นคำเดี่ยว (กริยา คำจำนวนนับ) ส่วนที่สองก็เป็นคำเดี่ยว

กินชน กินสาด

กำถั่ว

ไขควง

ต่างหู

ทอดไกลน

ทอยกอง

ทับทรวง

เท้าแขน

นั่งร้าน

บังโคลน บังตา

บังสาด

รองช้ำ

รองทรง รองเท้า

เรียงเบอร์

เรียงพิมพ์

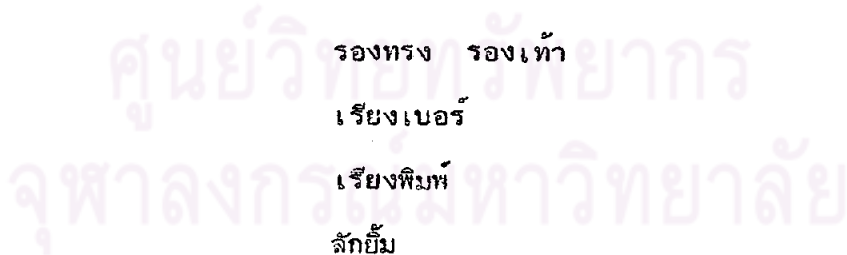
ลักยิ้ม

สองเกลอ สองล้อ

สามเกลอ สามขา สามง่าม สามแข้ง สามแยก

สามล้อ สามเคียว สามหมุด สามทาบ สามเหลี่ยม

สี่แยก สี่เหลี่ยม

ห่อหมก

ห้ำแยง

อ่อมสิน

(๒) คำประสมประเภทนาม แบบ ข.๓ ส่วนหลักส่วนแรก

เป็นคำเดี่ยว (คำกริยา) ส่วนที่สองเป็นคำประสม

ตัดดอกไม้

(๓) รายการคำประสมประเภทนาม แบบ ข.๔ ส่วนหลัก

ส่วนแรกเป็นกลุ่มคำ (คำจำนวนนับ) ส่วนที่สองเป็นคำเดี่ยว

สามสิบกลีบ

สิบสามห้าง

๒) คำประสมประเภทสรรพนาม

คำประสมประเภทสรรพนามนี้จะมีส่วนประกอบเป็นแบบ ส่วนหลัก + ส่วนหลัก คือ แบบ ข.๑ ส่วนหลักส่วนแรกเป็นคำเดี่ยว ส่วนที่สองก็เป็นคำเดี่ยว

ขุนนาง

คุณนาย คุณพระ คุณหญิง

เจ้ากู เจ้าคุณ

ลูกข้าง

๓) คำประสมประเภทกริยา

ก) คำประสมประเภทกริยาที่มีส่วนประกอบส่วนแรกเป็นคำกริยา

(๑) คำประสมประเภทกริยา แบบ ก.๒ ส่วนหลักเป็น

คำเดี่ยว ส่วนขยายเป็นกลุ่มคำ

ยิ้มในหน้า

(๒) รายการคำประสมประเภทกริยาแบบ ข.๑ ส่วนหลัก

ส่วนแรกเป็นคำเดี่ยว ส่วนที่สองก็เป็นคำเดี่ยว

กตคือ กตหัว

กัมหน้า

กระทุ้งเส้า

กล่อมหอ

กลับคำ กลับใจ กลับตัว

กล่าวขวัญ (บุพบทตาม)

กลิ้งทูต

กลุ่มใจ

กวควิชา

กวนใจ กวนตา กวนประสาท

กวาดตา (นำ)

ก่อเรื่อง ก่อเหตุ

กักต๋าน

กันท่า

ก้าวน้ำ

กินความ กินใจ กินตาม กินตัว กินตำแหน่ง กินโต๊ะ

กินถั่ว กินที่ กินเมือง กินรูป กินลม กินเวลา กินเส้น

กินดิบ กินอยู่

กัหน้า

แก้คักรี้ แก้ตัว

แก้ตัว แก้ลำ แก้หน้า

แก้เกี้ยว แก้ตัก แก้เผ็ด แก้ฝัน

ข่มขวัญ ข่มหมู

ขวางตา ขวางหู

แขวนกระเพาะ แขวนนม

ขอตัว

ข้องใจ

ขัดคอ ขัดจังหวะ ขัดดอก ขัดบท ขัดมัด

ขาดตลาด ขาดตัว ขาดทุน ขาดมือ

ขานนาค

ขายหน้า

ชิงตา

ขึ้นกลอง ขึ้นครุ ขึ้นคลัง ขึ้นคาน ขึ้นเงา ขึ้นเงิน

ขึ้นใจ ขึ้นชื่อ ขึ้นเข็ด ขึ้นทะเบียน ขึ้นบัญชี ขึ้นเสียง ขึ้นระวาง

ขุดคลอง ขุดบ่อ ขุดหลุม

ขุ่นใจ

เข็ดฟัน

เข็ญใจ

เข้าขา เข้าคอ เข้าคู่ เข้าเค้า เข้าเครื่อง เข้าแ่ง

เข้าใจ เข้าชุด เข้าถาน เข้าตัว เข้าเนื้อ เข้าแบบ เข้าบั้ง เข้าหุง เข้ายา

เข้ายาม เข้ารอย เข้ารูป เข้าเลือด เข้าเวร เข้าแค้น เข้าหน้า เข้าหม้อ

เข้าหลัก

เข้าหา

แข็งข้อ แข็งใจ แข็งตัว แข็งเมือง แข็งแรง

ครองตน ครองตัว

คลี่ไส้

ควั่นจุก

คัดฉาก คัดเลือด

คั่นปาก คั่นมือ

คับใจ

คาดหน้า

คาบเส้น

คิดตก

กินคำ

กุมเชิง

เคืองใจ

แคลงใจ

จดทะเบียน

จนใจ จนแค้น จนปัญญา จนมุม

จริงใจ เจริญรอย เจริญวัย เจริญอาหาร

จองถนน

จับไข้ จับใจ จับตา (นำ) จับรถ จับยาม จับหวัด

จับตาย จับเป็น จับผิด

จ่ายตลาด

จำคุก จำใจ (นำ)

จิกปีก

จีเส้น

จืดตา

จุงใจ จุงจุมก

เจ็บใจ เจ็บตัว

เจียมกาย เจียมใจ เจียมตัว

ฉีกหน้า

แฉโผย

ชนไก่ ชนช้าง

ชกเนื้อ ชกรูป ชกโย

ชังใจ

ชายตา

ชี้ขาด

ชุปชีวิต ชุปตัว

ชुकอ

เชื่อใจ เชื่อมือ

ซ้อมค้ำ

ซ้อมพวน

ชกแห้ง

ชดทอค

ชาวเสียง

ชื้อรู้

ตักคอ

คำดิน คำน้ำ

ดีใจ

ดูใจ

ดูหมิ่น

เดินเครื่อง เดินจักร เดินแต่้ม เดินทาง เดินตุระ

เดินรถ เดินเรือ เดินสาย เดินเส้น

ได้ใจ ได้ช่อง ได้ชื่อ ได้ที ได้ที่ ได้ฤกษ์ ได้สติ

ได้หน้า

ตกกระ ตกกระป่อง ตกข้าว ตกไข่ ตกจัน ตกใจ

ตกเบ็ด ตกฟอง ตกฟาก ตกมัน ตกรถ ตกรวง ตกรางวัล ตกลูก ตกเลือด

ตกทอด ตกยับ

ตบตา

ตกลมใจ

ตอกิ่ง ตอคา ตอปาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต่อรอง

ตอกหน้า

ต้องการ ต้องคดี ต้องใจ ต้องตา ต้องลม

ต้องซัง

ต้อนรับ

ตักบาตร

ตั้งเข็ม ตั้งไข่ ตั้งครรภ ตั้งเคี้ยว ตั้งใจ ตั้งต้น ตั้งตา

(นำ) ตั้งตัว ตั้งสติ ตั้งหน้า (นำ)

ตัดกระโปรง ตัดกางเกง ตัดใจ (นำ) ตัดถนน ตัดทาง

ตัดราคา ตัดเลื้อย ตัดหน้า

ตากลมตอง ตากอากาศ

ตามใจ

ตายใจ ตายตัว

ตำตา

ติดกับ ติดใจ ติดตา ติดปาก ติดลม ติดอ่าง

ติดลบ

ตีกิน ตีจาก ตีตื่น ตีโต้ ตีแม่ ตีพิมพ์ ตีสนิท ตีเสมอ

ตีความ ตีคอ ตีคำ ตีคน ตีตรา (นำ) ตีตัว ตีปีก

ตีราคา ตีหน้า

ตื่นข่าว ตื่นตา (ตื่นใจ) ตื่นตัว

ตื่นตาย

เตะจมูก

เตะถ่วง

เต็มกลืน เต็มตื่น เต็มทน

เต็มใจ เต็มเต็ง เต็มตัว

โต้คารม

ถกเขมร

ถ่อร้าง

ถอดแบบ

ถอนกำลั้ง ถอนใจ ถอนตัว ถอนทัพ

ถอยกำลั้ง ถอยทัพ

ถ่ายเลือด ถ่ายวิชา

ถีบตัว

ถึงผ้า

ถือไซค (ถือกลาง) ถือปูน ถือผิว ถือสี ถือหาง

ถือโอกาส

ถูกดอ ถูkJใจ ถูkJโฉลก ถูkJโรค ถูkJเส้น

แถมพก

ทรงเครื่อง

ทวนคำ

ท้อใจ

ทอดเสียง ทอดเสียง ทอดกลิ่น ทอดตลาด ทอดตา ทอดตัว ทอดสมอ ทอดสะพาน

ทำขวัญ ทำท่า ทำที ทำโทษ ทำพิษ

เทกระจาด เทครัว

เท้าความ

นอนกัน นอนใจ นอนนก

น้อยใจ น้อยหน้า

นั่งซัง นั่งหาง นั่งเมือง นั่งห้าง

เนาไฟ

แนใจ

บ้านปาก

บอกแขก บอกศาลา

บ้าเลือด

บาดใจ

บีบคอ

เบาปัญญา เขามือ เขาไม้

เบิกความ เบิกตา เบิกไพร เบิกไม้

แบ่งภาค

ปรีปาก

เปรี้ยวปาก

ปลงผม ปลงศพ

ปล่อยตัว

ปลุกผี

เปลี่ยนมือ

ขึ้นหัว

ขึ้นหน้า

ขึ้นเกลียว

เป็นความ เป็นใจ

เป็นต่อ

เปิดใจ เปิดฉาก เปิดโปง เปิดโลก

แปรพักตร์

แปลกใจ

โปรดสัตว์

ผิดครู ผิดใจ ผิดตา ผิดท่า ผิดตัว ผิดผี ผิดมือ

ผูกดอก

ผูกขาด

แม่ศักราช

แมลงฤทธิ์

ฝังใจ

ฝากชื่อ ฝากตัว

พกนุ่น พกหิน

พรางตา

พลาดท่า

พอใจ พอตัว พอแรง

พอใช้พอดี

พาชื่อ

แพ້ทอง แพ้ตัว แพ้เมีย

พังขึ้น

พันดาบ พาดเคราะห์

พันฝอย

มันใจ

มุตหัว

ยกครู ยกเค้า ยกเมฆ

ยิงธนู ยิงปืน ยิงฟัน

ยื่นหิน ยื่นยาม

ยื่นจมูก

เย็นใจ

รองทอง รองบอน

ร้องทุกข์

ร้อนเงิน ร้อนใจ ร้อนตัว ร้อนอาสน์

รังท้าย

รับขวัญ รับคำ รับช่วง รับปาก รับมือ รับหน้า

รับไหว้

ร้ายไม้

รู้ที รู้ไส้

เรียกขวัญ เรียกเนื้อ

ลงขัน ลงแขก ลงตัว ลงท้อง ลงฝึก ลงมือ ลงรอย

ลงราก ลงโรง

ลงแดง

ลบเหลี่ยม

ลวงตา

ล้วงดิบ

ล่องหน

ลอยคอ ลอยตัว ลอยบาป ลอยแพ ลอยหน้า

ลั่นคำ ลั่นนก ลั่นปาก ลั่นวาจา

ลับปาก

ลือชื่อ

ลืมนั่น

เล่นกล เล่นงาน เล่นตา เล่นพวก เล่นเพื่อน เล่นม้า

เล่นสำนวน เล่นตัว

เลิกคิ้ว

เลี้ยงโต๊ะ

ไล่เบีย ไล่น้ำ

วางใจ วางเงิน วางคน วางตัว วางท่า วางมาด

วางมือ วางยา

ร้องรอก ร้องราว

เวียนเทียน เวียนหัว

ไว้ใจ ไว้ทุกข์ ไว้ลาย ไว้หน้า

ไว้อาศัย (บุพพตาม)

เศร้าใจ

ส่งท้าย ส่งลำ

สนใจ

สมยอม สมรู้ สมสู่ สมอ้าง

เสมอตัว

สร้างตัว

สวนความ

สวมเขา สวมรอย

สอบซ่อม สอบไล่

ไว้ใจ ไว้ทุกข์ ไว้ลาย ไว้หน้า

เศร้าใจ

ส่งท้าย ส่งลำ

สนใจ

เสมอตัว

สร้างตัว

สวนความ

สวมเขา สวมรอย

สะกิดใจ

สะตุคใจ สะตุคตา

สะท้อนใจ

สิ้นชื่อ สิ้นแต้ม สิ้นท่า สิ้นบุญ

สืบทาน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สู้

สู้ความ

เสียขวัญ เสียคน เสียใจ เสียชื่อ เสียตัว เสียท่า
เสียที เสียปาก เสียผี เสียรอย เสียแรง เสียสติ เสียเส้น เสียหน้า เสียตัว
เสียเหลี่ยม

เสียเปรียบ เสียรู้

เสียคใบ

เสียวไล้

เสือกกะโหลก

ใส่ความ ใส่ใจ

ใส่หัว (นำ)

หนักใจ หนักตา

หนาตา หนาหู

หนักใจ

หมดท่า

หมั่น ใต้

หมายตา หมายหัว

หย่อนใจ

เหยียบจมูก

หลงทาง หลงลม

หลวมตัว (นำ)

หลับนง

หวั่นจิต หวั่นใจ

หวานหู

หักคอ หักใจ หักราคา หักหน้า หักหลัง

หากิน

หาความ หาเรื่อง

หายใจ หายตัว

หิ้วท้อง (นำ)

เห็นใจ

เหลือขอ

แหกคุก

ให้การ ให้ท่า ให้ท้าย

ให้หา

อมฤมิ อมโรค

อยู่กับ (บุพบทตาม) อยู่โยง

อยู่งาน อยู่ตัว อยู่ท้อง อยู่ไฟ อยู่ยาม

อวดตัว

ออกกำลัง ออกแขก ออกโฉน ออกงาน ออกจิว ออกฉาก

ออกดอก ออกตัว ออกปาก ออกพรรษา ออกร้าน ออกเรือน ออกโรง

อ่อนใจ อ่อนไม้

อ่อนหัด

อาบแดด

อึ้งใจ อึ้งตัว

จุ่นใจ

เอางาน เอาใจ เอาถ่าน เอาเรื่อง

ฮาป่า

(๓) รายการคำประสมประเภทกริยา แบบ ข.๒ ส่วนหลัก

ส่วนแรกเป็นคำเดี่ยว ส่วนที่สองเป็นกลุ่มคำ

เข้าตาจน

ตกท้องช้าง

อย่างสามชুম

ใส่ตีนหมา

(๔) รายคำคำประสมประเภทกริยา แบบ ข.๓ ส่วนหลัก

ส่วนแรกเป็นคำเดี่ยว ส่วนที่สองเป็นคำประสม

กลับบ้าน เก่า

ซัดเส้นตาย

เชื่อน้ำมนต์

ซักสีหน้า

ตกเครื่องบิน

ติดลิ้นบน

ตีฝีปาก สีสีหน้า

ตีสองหน้า

ถอนสายบัว

ถูกใจคำ

แทงใจคำ

เปลี่ยนแผ่นดิน

ผลัดแผ่นดิน

เป็นสีหน้า

ยิงปืนกล

ยิงปืนใหญ่

ยื่นคำขาด

(๕) คำประสมประเภทกริยา แบบ ข.๔ ส่วนหลักส่วนแรกเป็น

กลุ่มคำ ส่วนที่สองเป็นคำเดี่ยว

คลุมถุงชน

(๖) คำประสมประเภททริยา แบบ ข.๕ ส่วนหลักส่วนแรกเป็น
คำเดี่ยว ส่วนที่สองเป็นคำเดี่ยวตามด้วยคำประสม

ตกรังข้าวสาร

(๗) คำประสมประเภททริยา แบบ ข.๖ ส่วนหลักส่วนแรกเป็น
คำเดี่ยว ส่วนที่สองเป็นคำเดี่ยวตามด้วยกลุ่มคำ

จับยามสามตา

ข) คำประสมประเภททริยาที่ส่วนประกอบส่วนแรกไม่ใช่คำทริยา

รายการคำประสมประเภททริยา แบบ ก.๑ ส่วนหลักเป็นคำเดี่ยว

(คำนาม) ส่วนขยายก็เป็นคำเดี่ยว

ขวัญแขวน ขวัญบิน ขวัญหนี ขวัญหาย

คางเหลื่อง

ใจชุ่ม ใจเด็ด ใจเด่น ใจแตก ใจฝ่อ ใจเสีย ใจหาย

ใจเหี่ยว ใจแห้ง

สีแตก สีฝ่อ

ตาชุ่ม ตาค้าง ตาดัง ตาลาย ตาลุก

ท้องกาง ท้องทิว ท้องขึ้น ท้องเดิน ท้องผูก ท้องเพ้อ

ท้องร่วง ท้องเสีย ท้องแห้ง ท้องอืด

ปากเปียก

พื้นเสีย

มือขึ้น

ลมจับ ลมเสีย ลมใส่

ศอกกลับ

หน้าบูด หน้าม่อย หน้าเสีย

หัวเสีย

อกแตก

ช. คำประสมประ เภททำหน้าที่ได้หลายหน้าที่

๑) คำประสมประ เภทนาม-คุณศัพท์

ก) คำประสมประ เภทนาม-คุณศัพท์ แบบ ก.๑ ส่วนหลักเป็นคำเดี่ยว

ส่วนขยายก็เป็นคำเดี่ยว

กระเช้าสีดา

กระโตกสิง

กระบองเพชร

กล้วยไม้

กลีบลำควน

กองเกิน กองหนุน

กาฝาก กาวาง

ก้านยาว

ก้ามกราม ก้ามปู

เกล็ดกระโท่

แก้มแดง

แก้มแหม่ม

ขุนทอง

เขี้ยวกระแต

แข้งสิงห์

ไข่มุกรัด ไข่มุกรัด ไข่มุกรัด ไข่มุกรัด

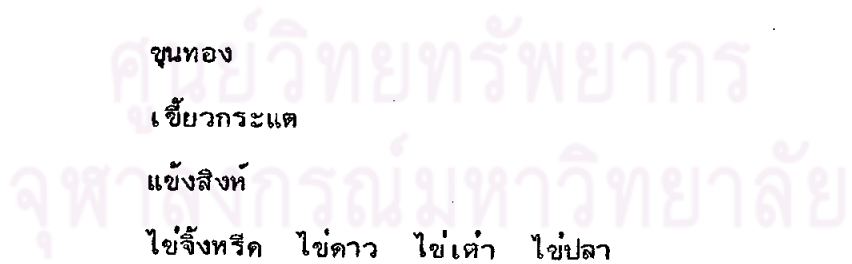
ไข่มุกรัด

คอแรง

คู่มือ

เครื่องแบบ

โคมลอย

งาตัด

เจ้าถิ่น เจ้าทุกข์

ข้อม่วง

ซ่อนกลิ่น

ชาน้ำ

ดอกจันทน์ ดอกดิน ดอกสร้อย

ดาวกระจาย ดาวเรือง

ตีหมี่

ตาไก่ ตาตุ่ม ตาปลา

ตีนกา ตีนเป็ด ตีนผี

ถั่วตัด

ทองม้วน

เท้าช้าง

นกกตอ

นมแมว

นางกวัก

น้ำเงิน น้ำตาล น้ำทะเล

บันไดลิง

บัวบก บัวลอย

บานเช้า บานเย็น

โบแดง

ปลากริม

ชกเป้า

ปากฉลาม ปากช้าง ปากเบ็ด

แป้งจี

ผีทะเล

แผ่นทอง

ฝักบัว

พินหนู

เฟื้องฟ้า

มือขวา มือเสือ

ดอช่ออง

ลอยแก้ว

ลูกกลอน ลูกหุ้ม ลูกฟูก ลูกหม้อ

ลูกสิ้น

เล็บครุฑ

วงเล็บ

สันสูง

สร้อยทอง

สลัดงา

เสื้อหมอบ

แสงจันทร์ แสงอาทิตย์

ไส้ไก่

ไส้เลื่อน

หงอนไก่

หนังกลางวัน

หน้าวัว

หม้อแกง

หมอนทอง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมากแดง หมากเหลือง หมากเขียว

หมึกขิม หมึกแห้ง

หัวโจก หัวปี่ หัวไม้

หางหงษ์

หูกระต่าย หูกวาง หูช้าง

แห้วหมู

อกร่อง

ไอพ่น

ข) รายการคำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์ แบบ ก.๒ ส่วนหลักเป็น

เป็นคำเดียว ส่วนขยายเป็นกลุ่มคำ

เขียวก้านมะลิ เขียวไข่กา เขียวหัวเป็ด

เงินไหลมา ทองไหลมา

โสนทางไก่

ค) รายการคำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์ แบบ ก.๓ ส่วนหลัก

เป็นกลุ่มคำ ส่วนขยายเป็นคำเดียว

ก้ามปูหลุด

เล็บมือนาง

ง) รายการคำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์ แบบ ก.๔ ส่วนหลัก

เป็นคำเดียว ส่วนขยายเป็นคำประสม

เขียวน้ำทะเล เขียวมะกอก

ทานตะวัน

เหงือกปลาหมอ

หางนกยูง

จ) รายการค่าประสมประเภทนาม-คุณศัพท์ แบบ ก.๕ ส่วนหลัก

เป็นคำประสม ส่วนขยายเป็นคำเดียว

ดอกไม้ร่วง

สองล้อเครื่อง

สามล้อเครื่อง

๒) คำประสมประเภทนาม-กริยา

คำประสมประเภทนาม-กริยานี้จะมีส่วนประกอบเป็นส่วนหลัก +

ส่วนขยาย คือ แบบ ก.๑ ส่วนหลักเป็นคำเดียว ส่วนขยายก็เป็นคำเดียว

แกงกะหรี่ แกงไก่ แกงเห็ด แกงเนื้อ แกงปลา แกงหมู

แกงส้ม

ถ้ามอง

๓) คำประสมประเภทกริยา-คุณศัพท์ก) รายการค่าประสมประเภทกริยา-คุณศัพท์ แบบ ก.๑ ส่วนหลัก

เป็นคำเดียว ส่วนขยายก็เป็นคำเดียว

กระตักแข็ง

ขวัญอ่อน

คอสูง

เงินหนา

เจ้าเนื้อ เจ้าปัญญา เจ้าเล่ห์ เจ้าอารมณ์

ใจแคบ ใจใหญ่ ใจอ่อน

ใจเพชร

ชั้นต่ำ

ซึกแห้ง

ตาขาว ตาต่ำ ตาถี่ว ตาทวน

เถนตรง

บ้องตื้น

ปากกล้า ปากแข็ง ปากคม ปากจัด ปากดี ปากเนา
 ปากเปราะ ปากร้าย ปากเสีย ปากหนัก ปากหวาน ปากเหม็น
 ปากตลาด ปากตะไกร ปากดำแยะ ปากบอน
 มือบอน
 มืออ่อน
 เส้นตีน
 ไล่แห้ง
 หน้าด้าน หน้าบาง หน้าเป็น หน้าหนา หน้าใหญ่
 หน้าเลือด
 หูเบา หูหนัก
 หัวเก่า หัวแข็ง หัวสูง หัวใส หัวแหลม หัวอ่อน
 ข) รายคำคำประสมประเภทกริยา-คุณศัพท์ แบบ ก.๔ ส่วนหลัก

เป็นคำเดียว ส่วนขยายเป็นคำประสม

ปากปิจอ

หน้าตัวเมีย

หัวซีเลื่อย

ค) รายคำคำประสมประเภทกริยา-คุณศัพท์ แบบ ข.๑ ส่วนหลัก

ส่วนแรกเป็นคำเดียว ส่วนที่สองก็เป็นคำเดียว

กัดมัน

กินผิว กินเมีย กินแรง

เก็บตัว

แก้วัด

ขายชาติ ขายชื่อ

ตัดจริด

เดินตลาด เดินโต๊ะ เดินทะเล เดินเท้า

ถ่อมตน ถ่อมตัว

ถือตัว ถือท้าย ถือยศ ถือศีล

นอกครู นอกคอก

เบาความ เบาเต็ง

ผ้าเหล้า

มีหัว

ยกเมฆ

ยันทัน ยันโรง

ร้อยลั่น

รำเท้า

ลืมน ลืมต้น ลืมตัว

ไวไฟ

ไว้ตัว ไว้ยศ

สองหัว

เสียจริต

เสริมสวย

หนุนหลัง

หลายใจ

ง) คำประสมประเภทกริยา-คุณศัพท์ แบบ ข.๓ ส่วนหลักส่วนแรก

เป็นคำเดียว ส่วนที่สองเป็นคำประสม

เจ้าน้ำตา

๔) คำประสมประเภทกริยา-กริยาวิเศษณ์

ก) รายนามคำประสมประเภทกริยา-กริยาวิเศษณ์ แบบ ก.๑

ส่วนหลักเป็นคำเดียว ส่วนขยายก็เป็นคำเดียว

คอแข็ง คอดก

ใจลอย

ตาเขียว ตาลอย

เสียงแข็ง เสียงเขียว

ไล่แขน

หน้าคว่ำ หน้างอ

หลังยาว

หูดก หูผึ้ง

หัวป็น หัวทศ หัวทมบ.

ข) คำประสมประเภทรिया-กริยาวิเศษณ์ แบบ ก.๔ ส่วนหลัก

เป็นคำเดี่ยว ส่วนขยายเป็นคำประสม

คันคอหอย

ค) รายคำคำประสมประเภทรिया-กริยาวิเศษณ์ แบบ ข.๑

ส่วนหลักส่วนแรกเป็นคำเดี่ยว ส่วนที่สองก็เป็นคำเดี่ยว

แก้มือ

ชัคตา ชัคหู

ชั้นตา ชั้นปาก ชั้นสมอง ชั้นหม้อ

ซูด เลือด

เข้ากระดูก เข้าท่า เท้าที่ เข้าไส้ เข้าขู

ไขว่ห้าง

คามือ

ค้ำฟ้า

งามหน้า

จมเข้า

จับจิต จับใจ

จู่ใจ

ชิงหน้า

ดีคบท

ตามลม

ติดหมัก

เต็มคราบ เต็มอก

ถึงใจ

ทอดแขน ทอดขา ทอดน่อง

ทันควัน

นอกใจ

นับก้าว

ในศิว ในที

เบาใจ

เปิดอก

เผาขน

ฝังหัว

ย้อมใจ

รำพัน

ลอยชาย

เล่นลิ้น เล่นสำนวน

วางก้าม

ไว้หน้า

ลอยดาว

สะบัดช่อ

สับเงา

หนักข้อ หนักมือ

หมดตัว หมดพก หมดพุง

หย่อนอารมณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อยู่ตัว อยู่มือ

ออกรส

อุ้นเครื่อง

เอาหน้า

ง) คำประสมประเภทกริยา-กริยาริเศษณ์ แบบ ข.๒ ส่วนหลัก

ส่วนแรกเป็นคำเดียว ส่วนที่สองเป็นกลุ่มคำ

แจงสี่เบี้ย

๔) คำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์-กริยา

ก) รายคำคำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์-กริยา แบบ ก.๑

ส่วนหลักเป็นคำเดียว ส่วนขยายก็เป็นคำเดียว

ต้มข่า ต้มเปรต

ปีกกา

มือกา

เท้าไฟ

หมาหมู่

ข) คำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์-กริยา แบบ ก.๒ ส่วนหลัก

เป็นคำเดียว ส่วนขยายเป็นกลุ่มคำ

กระเชอกันร้ว

๖) คำประสมประเภทคุณศัพท์-กริยา-กริยาริเศษณ์

ก) รายคำคำประสมประเภทคุณศัพท์-กริยา-กริยาริเศษณ์ แบบ ก.๑

ส่วนหลักเป็นคำเดียว ส่วนขยายก็เป็นคำเดียว

หน้าตาย หน้าบาน

หลักลอย

ข) คำประสมประเภทคุณศัพท์-กริยา-กริยาวิเศษณ์ แบบ ก.๔

ส่วนหลักเป็นคำเดียว ส่วนขยายเป็นคำประสม

บ้านน้ำลาย

ค) รายการคำประสมประเภทคุณศัพท์-กริยา-กริยาวิเศษณ์ แบบ ข.๑

ส่วนหลักส่วนแรกเป็นคำเดียว ส่วนที่สองก็เป็นคำเดียว

ก้าวร้าว

แก่แดด

ขวางโลก

บาดตา บาดหู

วางใจ

หนักอก

๗) คำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์-กริยา-กริยาวิเศษณ์

คำประสมประเภทนาม-คุณศัพท์-กริยา-กริยาวิเศษณ์ นี้ จะมีส่วนประกอบเป็น ส่วนหลัก + ส่วนขยาย คือ แบบ ก.๑ ส่วนหลักเป็นคำเดียว ส่วนขยายก็เป็นคำเดียว

สวนสนาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอนงค์ เอียงอุบล เกิดวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๕ ที่จังหวัดเพชรบุรี สำเร็จการศึกษา ได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี การศึกษา ๒๕๑๗ เข้าศึกษาต่อในภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ ปัจจุบันรับราชการประจำอยู่ที่ ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการทำงานวิทยานิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย